

**Kavandatava Nursipalu harjutusvälja
arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise
hindamise programm**

OÜ Hendrikson & Ko

Raekoja plats 8, Tartu

Tel: 742 7777, Faks: 738 4162

Pärnu mnt 30-9, Tallinn

Tel: 644 4503, Faks: 644 4504

KSH ekspert
Pille Metspalu

1. Ülevaade Nursipalu harjutusvälja kasutamise ja arendamise ajaloost

Rõuge vallas asuvat Nursipalu harjutusvälja on kaitsevaelased õppusteks kasutanud peaaegu kogu taasiseseisvuse aja. **Alaline luba Nursipalu ala kasutamiseks riigikaitseväe väljaõppe läbiviimiseks anti Vabariigi Valitsuse korraldusega 06.11.2001.** Korralduses on ühtlasi nimetatud harjutusvälja 3100 ha suurune territoorium. Sellest 100 ha ehk endise raketibaasi ala kuulub Kaitseministeeriumi valitsemisele, ülejäänud maad valitseb Keskkonnaministeerium ja haldab RMK Võru metskond.

31. märtsil 2002 jõustus uus Relvaseadus, mis nõuab kõikide harjutusväljade asutamist ning nende ohutusnõuetega vastavusse viimist. Ligikaudu kaks kuud hiljem kehtestati kaitseministri määrus „Harjutusväljadele esitatavad nõuded ja kasutamise kord“, millest tulenevalt muutus vajalikuks harjutusvälja territooriumi konkreetne piiritlemine ja tähistamine ning väljaõppe rajatiste välja ehitamine. Tulenevalt **Vabariigi Valitsuse 20.11.2003** protokollilisest **otsusest alustada harjutusväljadel vajalike toimingutega** alustati Nursipalu harjutusvälja seadusekohaseks muutmise protsessi.

28. jaanuaril 2004 algatas Rõuge Vallavolikogu Nursipalu harjutusväljaku detailplaneeringu. Detailplaneeringu lähteülesande koostamise käigus tekkis tõrkeid nii omavalitsuse kui kohaliku keskkonnateenistuse poolt seoses Nursipalu harjutusvälja arendamisega kaasneva mõjutsooni ulatuse täpsustamise vajadusega. Rõuge Vallavolikogu 15. juuni 2005 otsusega tühistati detailplaneeringu algatamise otsus, kuna leiti, et detailplaneering ei ole nii suure maakasutuse kavandamiseks sobivaim planeeringuliik.

Minemaks edasi Nursipalu arendamise protsessiga, on kaitseministri käskkirjadega nr 84 ja 57, vastavalt 20. märtsist ja 28. märtsist 2006 algatatud **Nursipalu perspektiivse harjutusvälja arendusprogrammi koostamine ja arendusprogrammi elluviimisega kaasneva võiva keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH).** Arendusprogrammi koostamine on praeguseks lõppjärgus, programmi ellu viimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise protsess on käesoleva programmi koostamisega algamas.

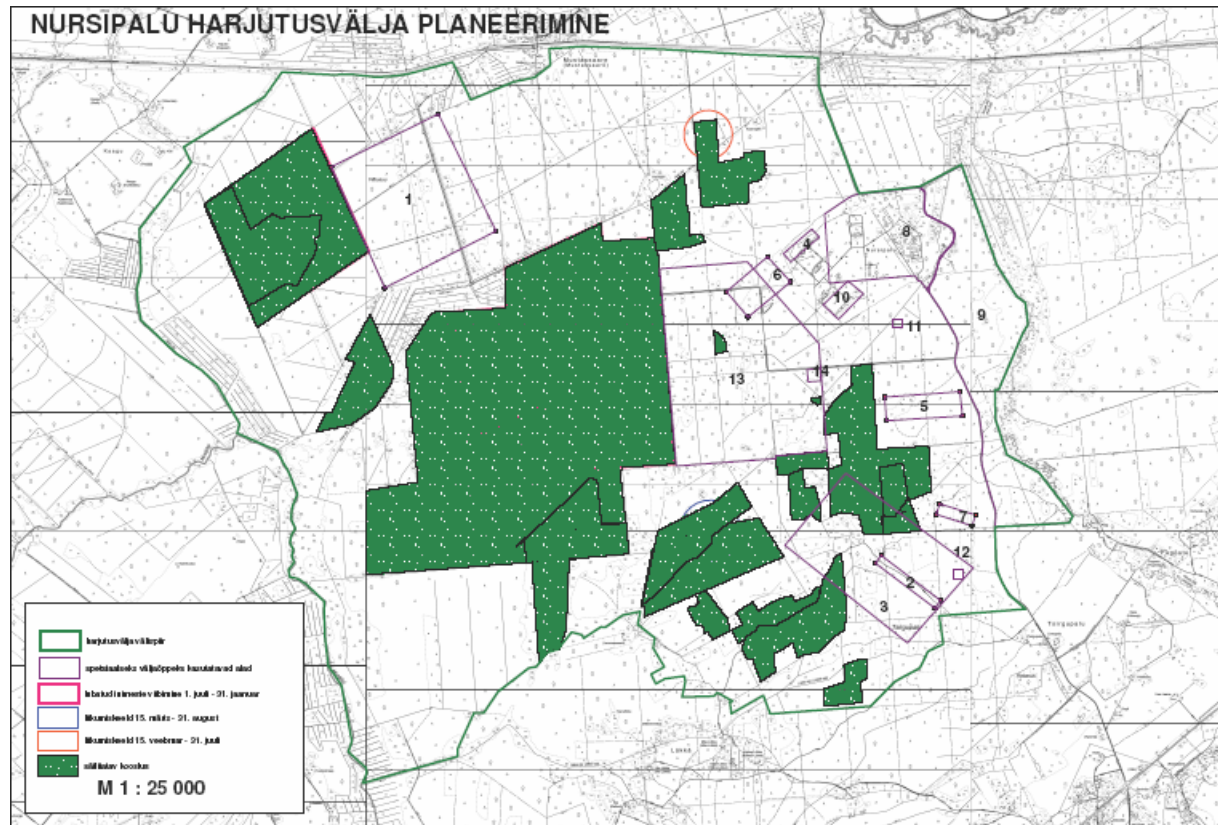
Ala kasutamine toimub hetkel ning tulevikus tuginedes ülalnimetatud Vabariigi Valitsuse 06.11.2001 antud korraldusele.

Koopiad otsustest on toodud käesoleva programmi lisades.

2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Arvestades strateegilise arengudokumendi ulatust ning selle koostamisel aluseks olnud analüüse ning keskkonnauuringuid, teostatakse keskkonnamõju strateegiline hindamine Nursipalu harjutusvälja territooriumile, arvestades ka võimalikke mõjutatud alasid laiemalt. Nursipalu harjutusväli paikneb Võrumaal, Rõuge valla loodeosas. Alternatiivsete arengutsenaariumitena käsitletakse ajalisi ja tegevuselisi piiranguid. Hindamisel võetakse arvesse ka 2006 aasta suvel teostatud mürauuringu tulemusi.

Järgnev skeem näitab arendusprogrammiga kaetud ala paiknemist.

3. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel vaadeldakse arendusprogrammiga kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid keskkonnale, et maksimaalselt tagada laiemate keskkonnaaspektide arvestamine. Hindamise käigus täpsustatakse mõju iseloom ja ulatus ning pakutakse vajadusel leevendavaid meetmeid järgmiste keskkonnakomponentide lõikes:

1. Tegevusest tulenev tuleoht:
  - o Sännas paiknev ladude kompleks,
  - o Kerretu turbaraba,
  - o piiriülese mõju esinemise võimalus tulenevalt turbaraba põlemise ning suitsu levimise ohust,
  - o võimaliku tuletegemise mõju telkimisaladel
2. Mõju kohapealsele looduskeskkonnale:
  - o taimestik ja loomastik (sh müravaba perioodi sobivus loodusväärtuste säilitamiseks ning lindude pesitsusperioodiga),
  - o maavarad,
  - o võimalik mõju ümbruses asuvatele Natura 2000 aladele tulenevalt ala kasutamisest,
  - o mõju maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ sätestatud rohevõrgustiku toimimisele (sh Vagula tugiala),

- o harjutusvälja arendamisega kaasnev mõju, mis tuleneb võimalikust raadamisest või metsa hõrendamisest
- o prügimajanduse korraldus telkimisalal
- 3. Pinnase- ja õhureostuse oht (sh mõju põhjaveele ning reoveekäitus)
- 4. Mõju lähialade elanikkonnale ja inimeste tervisele:
  - o mürast tulenev mõju,
  - o mõju inimese füüsilisele ja vaimsele tervisele (sh võimaliku rabapõlengu mõju inimese tervisele),
  - o elamiskeskonna kvaliteedile,
  - o piirkonna demograafilisele arengule
- 5. Mõju maa ja kinnisvara väärtusele
- 6. Mõju kohalikule arengule ja ettevõtlusele – turism, teenindus, tootmine
  - o paiga kuvand,
  - o kavandatud Säna kultuurimõisa tegutsemine,
  - o mõju lähedalolevatele omavalitsuste arengukavalisele arengule
  - o mõju Sõmerpalu valda läbiva raudtee kasutamisevõimalustele seoses Koidula piirijaama arendamisega
- 7. Ehituseaegsed mõjud

Riigipiiriülese keskkonnamõju esinemise võimalus täpsustatakse mõjude hindamise teostamise käigus. Võimalikku mõju avaldumist ümbruse Natura 2000 alale vaadeldakse KSH teostamise käigus (vajadusel kaasatakse ekspert Ornitoloogiaühingust). Mõju, mis ületab programmiga kaetud ala piire, hinnatakse KSH protsessi loomuliku osana. Vaadeldakse ka kaudsete ning kumulatiivsete mõjude esinemise võimalust. KSH aruanne koostatakse lähtuvalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-st 40*. Hindamisel kasutatakse keskkonnamõju hindamise meetodikat, valides/täpsustades töö käigus sobivaimad hindamise meetodeid. Hindamisel kasutatav meetodika täpsustatakse mõjude hindamise teostamise käigus vastavalt kerkivatele vajadustele, vajadusel kaasatakse eksperthinnanguid.

4. Nursipalu harjutusväljaga seonduvad seni teostatud uuringud

1. Võru, Paldiski ja Pärnu väeosade harjutusväljakute laienduste ja nende võimalike alternatiivide leidmine. Maves, Tallinn 2004
2. Nursipalu harjutusvälja mürauring. Akukon OY Eesti filiaal, Tallinn 2006
3. Rõuge valla teostatud elanikeküsitlus
4. Nursipalu planeeritava harjutusvälja loodusväärtuste inventeerimise tulemused (taimestik – EPMÜ PKI, linnustik – Kotkaklubi). Tartu, 2005
5. Planeeritava Nursipalu harjutusvälja välispiiride määramine ja tähistamine maastikul ning piiride ja situatsiooni mõõdistamine. Kobras, Tartu 2006.

5. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu on esialgsel andmetel (KSH programmi koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis. KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi
Rõuge Vallavalitsus	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja
Eesti Vabariik - Keskkonnaministeerium, Sotsiaalministeerium, Kultuuriministeerium	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja.
Võru Maavalitsus	Maakonna tasandil avalike huvide kaitsja
Võrumaa Keskkonnateenistus	KSH järelevalvaja huvi ja funktsioon on tagada KSH protsessi vastavus seaduse nõuetele
RMK Võru ja Roosa metskonnad	On huvitatud minimaalsetest piirangutest metsamajanduslikule tegevusele
Kaitseministeerium	Strateegilise planeerimisdokumendi (arendusprogrammi) kinnitaja ja tegevuse elluvijja
Kaitseväge asutused	On huvitatud väljaõppe efektiivsest korraldamisest, vastavalt riiklikele kavadele on nad selleks kohustatud
Piirkonna elanikud ja laiem avalikkus	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga elukeskkonnast.
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine
Võru Vallavalitsus	Osaliselt mõjupiirkonda jäävate elanike tõttu avalike huvide eest seisja Võru vallas
Sõmerpalu Vallavalitsus	Osaliselt mõjupiirkonda jäävate elanike tõttu avalike huvide eest seisja Sõmerpalu vallas
Tartu Tervisekaitsetalituse Võrumaa osakond	Tulenevalt Sotsiaalministeeriumi ettepanekust küsitakse arvamust KSH aruande osas

6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise prognoositav ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast, on esitatud alljärgnevas tabelis.

KSH etapp	Arendusprogrammi (AP) etapp	Aeg
KSH algatamine	AP algatamine	Märts 2006
	AP koostamine	
KSH programmi koostamine		August 2006
Seisukohtade küsimine KSH programmi sisu osas pädevatelt asutustelt.		August 2006
KSH programmi avalik arutelu ja selle eelnev avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva)		Oktoober 2006
KSH programmi heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt		Oktoober/november 2006
KSH aruande koostamine		Detsember 2006
KSH aruande avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek		Jaanuar 2007
KSH aruande heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt		Veebruar 2007
	AP täiendamine KSH alusel	Veebruar/märts 2007

7. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Arendusprogrammi koostamise korraldajaks on

Kaitseministeeriumi infrastruktuuri osakond

Sakala 1, 15094 Tallinn

Nõunik Nele Loorents

KSH programmi koostanud ja KSH teostavaks eksperdiks on

Hendrikson&Ko OÜ

Raekoja plats 8, 51004 Tartu

Pille Metspalu

KSH projektijuht Pille Metspalu omab sellekohast õigust (vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* §34 lg 3), sest:

- o On omandanud kõrghariduse inimgeograafias (sh ruumiline planeerimine ja keskkonnakorraldus) Tartu Ülikoolis. Omab teadusmagistri kraadi inimgeograafias.
- o Omab planeerimis- ja arendusalast kogemust alates aastast 1999.
- o Õpingud Tartu Ülikoolis sisaldasid planeerimisalast koolitust 40 tunni ulatuses.
- o Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte.

8. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-le 36 tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel programmi sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, keskkonnateenistuselt või kohaliku omavalitsuse organilt.

Käesoleva projekti raames küsiti seisukohta Võrumaa Keskkonnateenistuselt, Võru maavalitsuselt ning kohaliku omavalitsuse organitelt: Rõuge vallavalitsuselt, Sõmerpalu vallavalitsuselt, Võru vallavalitsuselt, samuti Sotsiaalministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt ja Kultuuriministeeriumilt.

Ettepanekute alusel täiendati KSH programmi ning ettepanekuid sisaldavad kirjad on toodud käesoleva programmi lisadena. Vajadusel täpsustati ettepanekute sisu koosolekute käigus. Kultuuriministeeriumi märkus, et võimalike mullatööde arheoloogilise kultuurikihi leidmisel tuleb tööd peatada ja teavitada leiust koheselt Muinsuskaitseametit, esitatakse KSH aruandes.

Pille Metspalu,
KSH ekspert

26.09.2006

LISAD

Lisa 1. Vabariigi Valitsuse korraldus 6.11.2001: Riigimetsas alaliseks riigikaitseks väljaõppeks lao andmine

Lisa 2. Vabariigi valitsuse protokolliline otsus 20.11.2003: Ülesanne alustada harjutusväljade rajamiseks vajalike toimingutega

Lisa 3. KSH algatamisest teavitamine: kirjad Rõuge Vallavalitsusele, Sõmerpalu Vallavalitsusele, Võru Vallavalitsusele, Võru Maavalitsusele, Võrumaa Keskkonnateenistusele, RMK Võru Metskonnale, RMK Roosa Metskonnale, Keskkonnaministeeriumile

Lisa 4. KSH algatamisest teavitamine: Ametlikud teadaanded, ajakiri Postimees 05.04.2006

Lisa 5. Rõuge Vallavolikogu otsus 15. juuni 2005: Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamise kehtetuks tunnistamine

Lisa 6. KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas:

- o Rõuge Vallavalitsus
- o Sõmerpalu Vallavalitsus
- o Võru Vallavalitsus
- o Võru Maavalitsus
- o Keskkonnaministeerium – Võrumaa Keskkonnateenistus
- o Kultuuriministeerium
- o Sotsiaalministeerium

Lisa 1. Vabariigi Valitsuse korraldus 6.11.2001: Riigimetsas alaliseks riigikaitsealiseks väljaõppeks lao andmine

Riigimetsas alaliseks riigikaitsealiseks väljaõppeks lao andmine
Vabariigi Valitsuse 6. novembri 2001. a korraldus nr 746-k

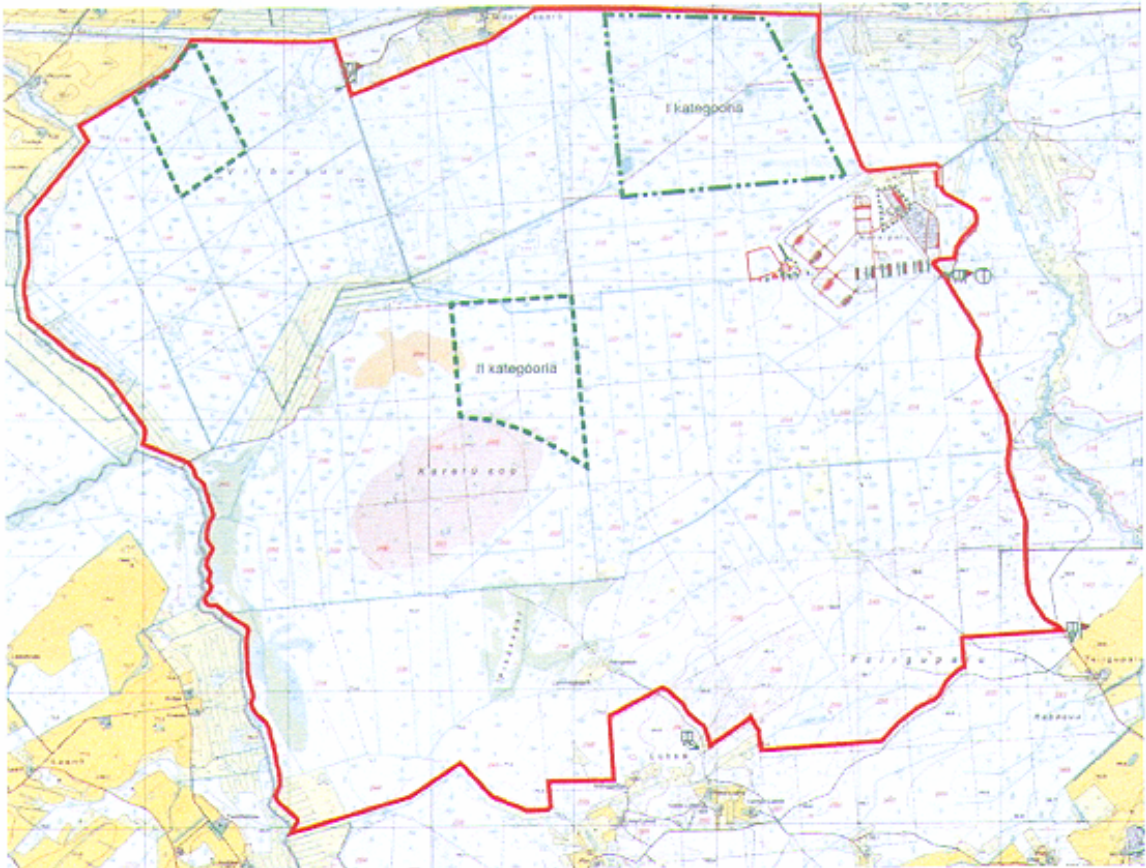
«Metsaseaduse» (RT I 1998, 113/114, 1872; 1999, 54, 583; 82, 750; 95, 843; 2000, 51, 319; 102, 670; 2001, 50, 282) § 32 lõike 4 punkti 1 alusel anda luba Võrumaal Kaitseväge Lahingukooli Nursipalu harjutusalaga piirneva riigimetsa (3100 ha) kasutamiseks alalise riigikaitsealise väljaõppe läbiviimiseks vastavalt Nursipalu harjutusvälja skeemile (juurde lisatud).

Peaminister Mart LAAR

Riigisekretär Aino LEPIK von WIRÉN

Vabariigi Valitsuse 6. novembri 2001. a
korralduse nr 746-k
lisa

NURSIPALU HARJUTUSVÄLJA SKEEM

Minister Jüri LUIK

Lisa 2. Vabariigi valitsuse protokolliline otsus 20.11.2003: Ülesanne alustada harjutusväljade rajamiseks vajalike toimingutega

4.	Rajatavate kaitsejõudude harjutusväljade asukohad	LISA 1
Kuupäev	20.11.2003	
Tüüp	Protokolli märgitava otsuse eelnõu	
Esitaja	kaitseminister Margus Hanson	
Ettevalmistanud asutus	Kaitseministeerium	
Ettekanne	Margus Hanson	
Sisu	<p>"Relvaseaduse" § 85 lõike 3 kohaselt kaitsejõudude harjutusvälja asutamise otsustab Vabariigi Valitsus. Algsest valmistab Kaitseministeerium osundatud sätte alusel ette korralduse "Kaitsejõudude harjutusväljade asutamine" eelnõu, mille kohaselt otsustati asutada harjutusväljad, kusjuures eelnõu sõnastuses oli märgitud asutatava harjutusvälja asukoht valla täpsusega ilma pindala määramata. Riigisekretär palus Keskkonnaministeeriumi arvamust eelnõu kohta, kuna esitatud eelnõule ei olnud lisatud Keskkonnaministeeriumi kooskõlastuskirja. Keskkonnaministeerium esitas seelsukoha, et Vabariigi Valitsuse korralduse vastuvõtmine on asjakohane alles pärast seda, kui on selge ülevaade maa- ja looduskaitseküsimustest ning on määratud mõistliku täpsusega harjutusväljade piirid. Kuna ka Riigikantselei oli seisukohal, et "Relvaseaduse" § 85 lõike 3 kohaselt peaks Vabariigi Valitsus harjutusväljade asutamise otsustamisel kehtestama korralduse, kus on sätestatud harjutusväljade täpne asukoht, piirid ja pindala, tagastati eelnõu Kaitseministeeriumile koos arvamusega eelnõu kohta. Arvestades Keskkonnaministeeriumi ja Riigikantselei seisukohti kaitsejõudude harjutusväljade asutamise küsimuses esitab Kaitseministeerium protokolli märgitava otsuse "Rajatavate kaitsejõudude harjutusväljade asukohad" eelnõu. Eelnõule lisatud seletuskiri kirjeldab rajatavate harjutusväljade asukohti ning seniseid toiminguid nende piiride kindlaksmääramiseks, sealhulgas läbirääkimisi kohalike omavalitsusüksustega. Kuna käesolev dokument läbis kooskõlastusringi Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõuna ja protokolli kantavas eelnõus kajastuvad samad põhimõtted, ei pea Kaitseministeerium vajalikuks esitada eelnõu täiendavat kooskõlastamist. Protokolli märgitava otsuse eelnõu kohaselt võetakse teadmiseks kaitseministri ettepanek rajatavate kaitsejõudude harjutusväljade asukohtade suhtes, tehakse ülesandeks kaitseministrile alustada vajalike toimingutega harjutusväljade rajamiseks ning pärast vajalike toimingute sooritamist esitada "Relvaseaduse" § 85 lõike 3 alusel eelnõu harjutusväljade asutamise kohta otsustamiseks Vabariigi Valitsusele. Protokolli märgitava otsuse eelnõu on Riigikantselei kooskõlastatult eelnõu ettevalmistajaga Kaitseministeeriumis täpsustatud, sealhulgas on muudetud selle pealkirja ja lisatud punkt 3.</p>	
Arvamused ja kooskõlastused	Vaata	
Eelnõu registreeritud Riigikantseleis	4.11.2003 nr 1-4/038530	
Ettevalmistaja Riigikantseleis	Istungiosakonna eelnõude talituse nõunik A. Külvet 693 5793 Õigusloomeosakonna konsultant M. Matt 693 5775	
Protokolli kantud otsus	1. Võtta teadmiseks kaitseministri ettepanek rajada kaitsejõudude harjutusväljad järgmistes asukohtades: 1) Nursipalu harjutusväli Võru maakonna Rõuge vallas; 2) Kikepera harjutusväli Pärnu maakonna Surju vallas; 3) Sirgala harjutusväli Ida-Viru maakonna Vaivara vallas; 4) Manniku harjutusväli Harju maakonna Saku vallas; 5) Klooga harjutusväli Harju maakonna Keila ja Padise valdades. 2. Kaitseministril alustada vajalike toimingutega kaitsejõudude harjutusväljade rajamiseks punktis 1 nimetatud asukohtades, võttes seejuures arvesse Keskkonnaministeeriumi soovitusi selles osas. 3. Kaitseministril esitada pärast punktis 2 nimetatud toimingute sooritamist "Relvaseaduse" § 85 lõike 3 alusel eelnõu kaitsejõudude harjutusväljade asutamise kohta otsustamiseks Vabariigi Valitsusele.	
Dokumendid	01.Seletuskiri 011.Protokolli märgitava otsuse eelnõu (Riigikantselei) 02.Protokolli märgitava otsuse eelnõu (Kaitseministeerium) 03.Keskkonnaministeeriumi 16.10.2003 kiri nr 1-1/7067	

28 1-114/309³

Lisa 3. KSH algatamisest teavitamine: kirjad Rõuge Vallavalitsusele, Sõmerpalu Vallavalitsusele, Võru Vallavalitsusele, Võru Maavalitsusele, Võrumaa Keskkonnateenistusele, RMK Võru Metskonnale, RMK Roosa Metskonnale, Keskkonnaministeeriumile

KAITSEMINISTEERIUM

Vastavalt nimekirjale

05.04.2006 nr 12.H.-1./2437

Planeeritava Nursipalu harjutusvälja sobivuse ja mõju hindamiseks ümbruskonnale, algatas Kaitseministeerium, Nursipalu arenguprogrammi koostamise ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (SKMH). Algamise otsused: kaitseministri 20.03.2006 käskkiri nr 84 ja 28.03.2006 käskkiri nr 57.

Vastavalt "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" § 35 lõikele 6 saadame Teile teate SKMH algatamise kohta. Ametlik teade ilmus 28.03.2006 Riigi Teatajas (rubriigis: keskkonnamõju hindamine).

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (SKMH) programmi koostaja ja hindamise, korraldaja selgub lähema kuu jooksul.

Loodame käivitatud protsessi raames Teie aktiivsele koostööle.

Lugupidamisega

Lauri Almann
Kantsler

Lisad: 1. Kaitseministri 20. märtsi 2006 a. käskkirja koopia 1 lehel
2. Kaitseministri 28. märtsi 2006 a. käskkirja koopia 1 lehel

KM 146938

Nele Loorents 717 0129
nele.loorents@kmin.ee

Lisa 4. KSH algatamisest teavitamine: Ametlikud teadaanded, ajakiri Postimees 05.04.2006

Ametlikud Teadaanded

28.03.2006   **Keskkonnamõju hindamise teated**

Kaitseministeerium teatab, et kaitseministri käskkirjadega nr 84 ja 57, vastavalt 20. märtsist ja 28. märtsist 2006 on algatatud Nursipalu perspektiivse harjutusvälja arendusprogrammi koostamine ja arendusprogrammi elluviimisega kaasneda võiva keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). KSH algatamise aluseks on "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" § 33 lg 2 p 2. Perspektiivse harjutusvälja asukoht Võrumaal hõlmab 3100 ha Rõuge ja Sõmerpalu valla maadest, harjutusvälja mõjuala ulatub ka Võru valda. Harjutusväli asub valdavalt riigimetsa alal. Arendusprogrammi eesmärk on harjutusvälja kasutustingimuste määramine, keskkonnakaitseliste meetmete väljatoomine, kohaliku arengu toetamine. Harjutusvälja maa-ala suhtes kehtib alaline luba riigikaitseliseks väljaõppeks vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.11.2001 korraldusele nr 746-k. Arendusprogramm on üheks aluseks Vabariigi Valitsusele otsuse tegemisel Nursipalu harjutusvälja asutamise kohta vastavalt Relvaseaduse § 85 lõikele 3.

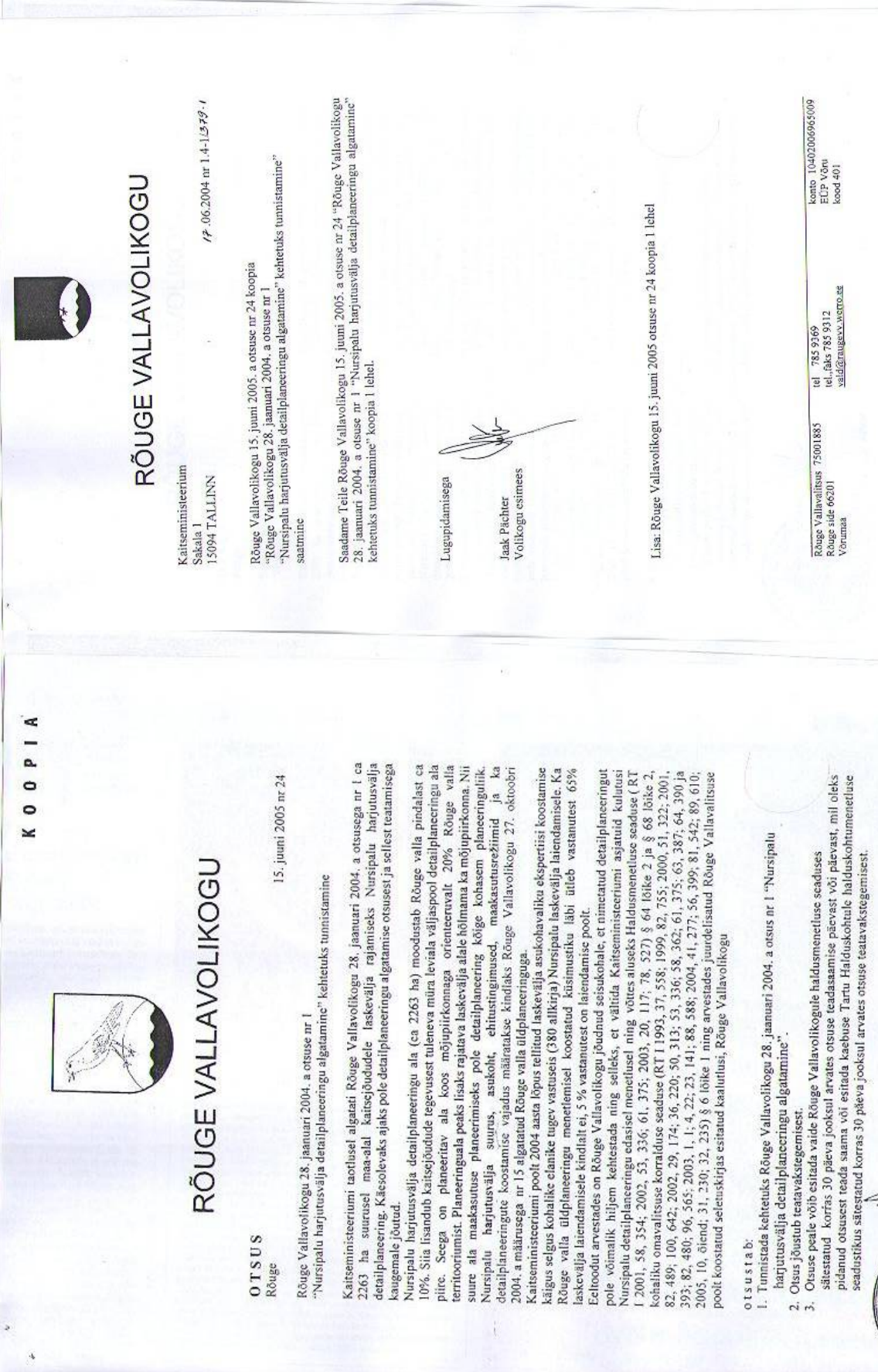
Arendusprogrammi koostamise korraldaja on Kaitseministeeriumi infrastruktuuri osakond (nõunik Nele Loorents, tel: 717 0129, e-post: nele.loorents@kmin.ee). Arendusprogrammi kinnitab kaitseminister, KSH programmi ja aruande Võrumaa Keskkonnateenistus. Arendusprogrammi ja KSH algatamise otsustega saab tööpäevadel tutvuda Kaitseministeeriumis (Tallinn 15094, Sakala 1).

AMETLIK TEADE
KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

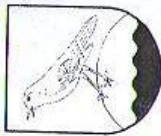
Kaitseministeerium teatab, et kaitseministri käskkirjadega nr 84 ja 57, vastavalt 20. märtsist ja 28. märtsist 2006 on algatatud Nursipalu perspektiivse harjutusvälja arendusprogrammi koostamine ja arendusprogrammi elluviimisega kaasneda võiva keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). KSH algatamise aluseks on "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" § 33 lg 2 p 2. Perspektiivse harjutusvälja asukoht Võrumaal hõlmab 3100 ha Rõuge- ja Sõmerpalu valla maadest, harjutusvälja mõjuala ulatub ka Võru valda. Harjutusväli asub valdavalt riigimetsa alal. Arendusprogrammi eesmärk on harjutusvälja kasutustingimuste määramine, keskkonnakaitseliste meetmete väljatoomine, kohaliku arengu toetamine. Harjutusvälja maa-ala suhtes kehtib alaline luba riigikaitseliseks väljaõppeks vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.11.2001 korraldusele nr 746-k. Arendusprogramm on üheks aluseks Vabariigi Valitsusele otsuse tegemisel Nursipalu harjutusvälja asutamise kohta vastavalt Relvaseaduse § 85 lõikele 3.

Arendusprogrammi koostamise korraldaja on Kaitseministeeriumi infrastruktuuri osakond (nõunik Nele Loorents, tel 717 0129, e-post: nele.loorents@kmin.ee). Arendusprogrammi kinnitab kaitseminister, KSH programmi ja aruande Võrumaa Keskkonnateenistus. Arendusprogrammi ja KSH algatamise otsustega saab tööpäevadel tutvuda Kaitseministeeriumis (Tallinn 15094, Sakala 1).

Lisa 5. Rõuge Vallavolikogu otsus 15. juuni 2005: Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamise kehtetuks tunnistamine

K O O P I A

RÕUGE VALLAVOLIKOGU

OTSUS
Rõuge

15. juuni 2005 nr 24

Rõuge Vallavolikogu 28. jaanuari 2004. a otsuse nr 1 "Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamine" kehtetuks tunnistamine

Kaitseministeeriumi taotlusel algatati Rõuge Vallavolikogu 28. jaanuari 2004. a otsusega nr 1 ca detailplaneering. Käesolevaks ajaks pole detailplaneeringu algatamise otsusest ja sellest teatamisega kaugemale jõutud.

Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu ala (ca 2263 ha) moodustab Rõuge valla pindalast ca 10%. Sita lisandub kaitsejõudude tegevusest tuleneva müra leviala väljaspool detailplaneeringu ala piire. Seega on planeeritav ala koos mõjuirikonnamaga orienteervalt 20% Rõuge valla territooriumist. Planeeringuala peaks lisaks rajatava laskevälja alale hõlmama ka mõjuirikonna. Nii suure ala maakasutuse planeerimiseks pole detailplaneering kõige kohasem planeeringuliik. Nursipalu harjutusvälja suurus, asukoht, ehitustingimused, maakasutuserežiimid ja ka detailplaneeringute koostamise vajadus määratakse kindlaks Rõuge Vallavolikogu 27. oktoobri 2004. a määrusega nr 15 algatatud Rõuge valla üldplaneeringuga.

Kaitseministeeriumi poolt 2004 aasta lõpus tellitud laskevälja asukohavalku ekspertisi koostamise käigus selgus kohalike elanike tugev vastuseis (380 allkirja) Nursipalu laskevälja laiendamisele. Ka Rõuge valla üldplaneeringu menetlemisel koostatud küsimustiku läbi ütlev vastanutest 65% laskevälja laiendamisele kindlalt ei, 5 % vastanutest on laiendamise poold.

Eeltoodud arvestades on Rõuge Vallavolikogu jõudnud seisukohale, et nimetatud detailplaneeringut pole võimalik jätkata ning selleks, et vältida Kaitseministeeriumi asjatuid kulutusi Nursipalu detailplaneeringu edasisele menetlusele ning võttes arvesse Haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354; 2002, 53, 336; 61, 375; 2003, 20, 117; 78, 527) § 64 lõike 2 ja § 68 lõike 2, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (RT I 1993, 37, 538; 1999, 82, 755; 2000, 51, 322; 2001, 82, 489; 100, 642; 2002, 29, 174; 36, 220; 30, 313; 53, 336; 58, 362; 61, 375; 63, 387; 64, 390 ja 393; 82, 480; 96, 565; 2003, 1, 1; 4, 22; 23, 141; 88, 588; 2004, 41, 277; 56, 399; 81, 542; 89, 610; 2005, 10, õiend: 31, 230; 32, 235) § 6 lõike 1 ning arvestades juurdetsitud Rõuge Vallavaltisuse poolt koostatud selvetuskirjas esitatud kaalutlusi, Rõuge Vallavolikogu

otsustab:

1. Tunnistada kehtetuks Rõuge Vallavolikogu 28. jaanuari 2004. a otsus nr 1 "Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamine".

2. Otsus jõustub teatavast hetkest.
3. Otsuse peale võib esitada vaide Rõuge Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadaastamise päevast või päevast, mil oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavast hetkest.

Jaak Pächter
Võrkmeeste
Kaitseministeeriumi
Rõuge Vallavolikogu
Võrkmeeste
15. 06. 2005

RÕUGE VALLAVOLIKOGU

Kaitseministeerium
Sakala 1
15094 TALLINN
17.06.2004 nr 1.4-1.579-1

Rõuge Vallavolikogu 15. juuni 2005. a otsuse nr 24 koopia
"Rõuge Vallavolikogu 28. jaanuari 2004. a otsuse nr 1
"Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamine" kehtetuks tunnistamine"

Saadame Teile Rõuge Vallavolikogu 15. juuni 2005. a otsuse nr 24 "Rõuge Vallavolikogu 28. jaanuari 2004. a otsuse nr 1 "Nursipalu harjutusvälja detailplaneeringu algatamine" kehtetuks tunnistamine" koopia 1 lehel.

Lugupidamisega
Jaak Pächter
Võrkmeeste

Lisa: Rõuge Vallavolikogu 15. juuni 2005 otsuse nr 24 koopia 1 lehel

Rõuge Vallavaltisus 75001885 tel 785 9369
Rõuge side 06201 tel faks 785 9312
Võrkmeeste veld@rõugexxx.warro.ee
konto 10402006065009
EUP Võrkmeeste
koode 401

Lisa 6. KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Rõuge Vallavalitsus

RÕUGE VALLAVALITSUS

Hendrikson&Ko
Raekoja plats 8
51004 TARTU

06.09.2006 nr 9.3-2.1/449-1

SEISUKOHT

Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi osas

Rõuge Vallavalitsus on seisukohal, et 3 punktis: Hindamise käigus täpsustatakse mõju iseloom ja ulatus ning pakutakse vajadusel leevendavaid meetmeid järgmiste keskkonnakomponentide lõikes, täpsustada sõnastust järgmiselt: Hindamise käigus täpsustatakse mõju iseloom ja ulatus erinevate tegevuste lõikes ning pakutakse vajadusel leevendavaid meetmeid järgmiste keskkonnakomponentide lõikes.

Komponendile 2. Tegevusest tulenev tuleht, lisada: Tegevusest tulenev tuleht ja selle võimalik mõju Sännas olevatele laskemoonahoidlatele ja Kerretu turbarabale.

Komponendi 3. Mõju kohapealsele taimeestikule ja loomastikule, sh võimalik mõju ümbruses asuvatele Natura 2000 aladele tulenevalt ala kasutamisest, sõnastust muuta: Mõju kohapealsele looduskeskkonnale tervikuna, metsale kui elukeskkonnale, maavaradele, sh võimalik mõju ümbruses asuvatele Natura 2000 aladele tulenevalt ala kasutamisest.

Komponent 5. Mõju lähialade elanikkonnale ja inimeste tervisele läbi kavandatavast tegevusest tekkiva müra. Müra tekkimine kavandatud tegevuste käigus on ainult üks osa mis mõjutab inimesi.

Rõuge Vallavalitsus on seisukohal, et tuleb hinnata kogu tegevusega kaasnevat mõju inimeste psüühikale ja vaimsele tervisele.

Komponent 6. Mõju lähialade elamiskeskonna kvaliteedile ning elanikkonna heaolule. Siia juurde lisada veel mõju valla demograafilisele arengule.

Komponent 7. Mõju maa väärtusele asendada: Mõju kinnisvara väärtusele.

Lisada veel järgmised komponendid:

Mõju roheline võrgustiku tuumaladele;

Mõju kavandatud Sännas kultuurimõisa toimimisele;

Mõju harjutusväljaga piirnevate omavalitsuste arengukavalisele arengule tervikuna.

Õbbikuoru 1
Rõuge alevik
66201 Võrumaa
Reg 75001885

tel 785 9369
tel.,faks 785 9312
vald@rauge.ee

konto 10402006965009
SEB Eesti Ühispank

Punktis 3 Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju väidetakse, et riigipiirilt keskkonnamõju arendusprogrammi elluviimisega ei kaasne.

Rõuge vald piirneb Läti Vabariigiga. Rõuge Vallavalitsus on seisukohal, et tegevusega kaasneb oluline riigipiirilt keskkonnamõju.

Lugupidamisega

Kalvi Kõva
Vallavanem

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Sõmerpalu Vallavalitsus

Ä R A K I R I

SÕMERPALU VALLAVALITSUS

K O R R A L D U S

Järveres, 13.09.2006 nr. *187*.....

Seisukoha andmine

Võttes aluseks Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §36 lg 3; OÜ Hendrikso & Ko poolt 11.08.2006 nr 201/06 esitatud Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu ja Sõmerpalu Vallavolikogu otsuse 25.08.2006 nr 31 „ Otsustuse delegerimine”, annab Sõmerpalu Vallavalitsus korralduse:

1. Nõustuda põhimõtteliselt OÜ Hendrikson & Ko poolt esitatud Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga.
2. Paluda keskkonnekspertiisi teostamisel põhjalikult läbi töötada võimaliku pikajalise ja suuremahulise rabapõlengu mõju keskkonnale ja elanikkonna tervisele ning heolule, samuti mürast tulenev mõju elanikkonnale.
3. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul arvates teatavakstegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras

Lenhard Ermel
vallavanem

Maia Mürsepp
vallasekretär

KINNITUSMÄRGE

Dokument on välja antud Sõmerpalu Vallavalitsuse poolt 13.09.2006 a. toimik nr 2-1,3. Käesolev ärakiri on originaalile samane. Dokument on ühel lehel. Dokumendi ärakiri on kinnitatud Sõmerpalu Vallavalitsuses. Järvere küla Sõmerpalu vald Võru maakond, 13.09.2006.a. Sõmerpalu vallasekretäri Maia Mürsepp' a poolt.

Kavandatava Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise 17 programm

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Võru Vallavalitsus

VÕRU VALLAVALITSUS

OÜ Hendikson & Ko
Raekoja plats 8
51004 TARTU

Teie 11.08.2006 nr 202/06

Meie 01.09.2006 nr 7-4.2/964-1

Seisukoht Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile

Võru Vallavalitsus olles tutvunud OÜ Hendikson & Ko poolt esitatud Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõjude strateegilise hindamise programmiga teatab, et meil puuduvad vastuväited eelnimetatud programmi osas.

Lugupidamisega

Aigar Kalk
Abivallavanem vallavanema
ülesannetes

Inge Vill
Arendus-ja ettevõtlusnõunik
78 21371

Registrikood 75021340
Võrumõisa tee 4a
65511 VÕRU

Tel 782 1576, 782 1365
Faks 782 1371
e-mail: vald@voruvald.ee

a/a 10402007075008
SEB Eesti Ühispank

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Võru Maavalitsus

Võru Maavalitsus

OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8
51004 Tartu

Teie _____ nr _____
Meie 01.09.2006.a. nr 9-8/2075-1

Seisukoht Nursipalu harjutusväljaku
KSH programmi osas

Tutvunud teie esialgse KSH programmiga teeme ettepaneku käsitleda Võru maakonna teemaplaneeringust "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" tulenevaid tingimusi. Nursipalu harjutusväljak on planeeritud riikliku tähtsusega Vagula rohelise võrgustiku tugialale. Tegemist on ühe maakonna tähtsama tuumalaga nn. Võru linna roheliste kopsudega. Palume hinnata harjutusväljaku mõju I klassi tugialale.

Anti Allas
Arengu-planeeringuosakonna juhataja
Maavanema ülesannetes

Tiiu Kutti
7868330

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Keskkonnaministeerium – Võrumaa Keskkonnateenistus

		KESKKONNAMINISTEERIUM Võrumaa Keskkonnateenistus		
Pille Metspalu OÜ Hendrikson & Ko Raekoja plats 8 51004 Tartu		Teie: 11.08.2006	nr 196/06	
		Meie: 01.09.2006	nr 44-12-1/409-7	
 Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programm				
Lugupeetud Pille Metspalu				
Võrumaa keskkonnateenistus on tutvunud Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga.				
24.01.2006 esitas kaitseministeerium keskkonnateenistusele ettepanekute ja märkuste tegemiseks "Kavandatava Nursipalu harjutusvälja objektide lühiiseloostuse ja nende kasutamise põhimõtete" kava.				
Eitasime kaitseministeeriumile 02.03.2006 kirjaga nr 44-12-3/409-3 küsimused ja kommentaarid kavandatava harjutusvälja objektide kohta ning palusime täiendatud sõjalise lähteülesande esitada uuesti. Siiani pole meile täiendatud tööd esitatud, kas sõjaline lähteülesanne on kinnitatud?				
Teeme ettepaneku 02.03.2006 kirjas käsitletud aspektide käsitlemiseks keskkonnamõju hindamisel.				
Lugupidamisega				
				
Ena Poltimäe Juhataja				
Lisa: koopia 02.03.2006 Võrumaa keskkonnateenistuse kirjast nr 44-12-3/409-3				
Anu Holvandus 7868363		Narva mnt 7a 15172 Tallinn Reg nr 70001231	telefon 786 8360 faks 786 8361 kkt@mv.werro.ee	Postiaadress: Karja 17A 65608 VÕRU

K O O P I A

Martin Hurt
Kaitseministeerium
Sakala 1
15094 Tallinn

Teie: 24.01.2006 nr 12.1-1/513
Meie: 02.03.2006 nr 44-12-3/409-3

Nursipalu harjutusväljast

Lugupeetud Martin Hurt

Küsimused ja kommentaarid kavandatava Nursipalu harjutusvälja objektide lühiiseloostuse ja nende kasutamise põhimõtete kohta:

1. Välispiiri (punkt 1.) juures jääb segaseks, kas piiri laius on 2 –2,5 m või on piiril igal juhul vajalik raadamine 2-2,5m ulatuses. Harjutusvälja läänepiir jookseb küllalt pikalt mööda Mustjõe, idapiir aga mööda Rõuge jõe. Mõlema jõe laius on piiriks piisav. Kalda piiranguvööndis (100m veepiirist) on Looduskaitseaduse §37 p.2 alusel metsa kaitse-eesmärk vee ja pinnase kaitsmine ning selles vööndis on lageraie keelatud.
2. Punkt 3. Ala loodusväärtuste säilitamiseks ja lindude pesitsusperioodi tagamiseks on oluline müravaba perioodi tagamine varem – märtsist –aprillist kuni juuni-juulini. Praegu jääb õppe- ja harjutuskohtade kasutuskooormuse maksimum just lindude kõige aktiivsemale pesitsusperioodile - märtsist juunini, (vt. joonis 1). Kasutuskooormuse maksimum augustist veebruarini ei vähenda loodusväärtusi.
3. Aladel 1, 2, 3, millel on vajalik hõredamaks raiumine – milliseks jääb täius? Kui täius viiakse alla, tekib paratamatult tuulemurd.
4. Alal 8 tekkivat reovett (kavas kanalisatsioon ja kogumiskaev, samas planeeritud asfalteeritud või betoneeritud plats lahingutehnika degaseerimiseks ja transpordi pesemiseks), tuleb käidelda puhastusseadmetes.
5. Kuidas on kavas lahendada alal 9 (telkimine 450 kaitsevaelasele) prügimajandus? Kas telkimisalal on ette nähtud ka lõkete tegemine?

Kavandatava Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise 21 programm

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Kultuuriministeerium

KULTUURIMINISTEERIUM

Lp Pille Metspalu
OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8
51004 TARTU

Teie: 11.08.2006 nr 19/06

Meie: 01.09.2006 nr 7.17/3286

Seisukoht Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta

Käesolevaga teatame, et Muinsuskaitseametil ei ole vastuväiteid OÜ Hendrikson & Ko poolt esitatud "Kavandatava Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi" elluviimiseks. Kavandatavale alale ei ulatu riigi kaitse alla kuuluvad kultuurimälestised ega nende kaitsevööndid. Võimalike mullatööde käigus arheoloogilise kultuurikihi leidmisel tuleb tööd peatada ja teavitada leiust koheselt Muinsuskaitseametit.

Lugupidamisega

Raivo Palmaru
Minister

Triin Vissel 782 0126, 533 05 178

Suur-Karja 23
15076 TALLINN

Reg kood: 70000941
e-mail: min@kul.ee

tel: 628 2250
faks: 628 2200

Kavandatava Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise 22 programm

KSH programmi koostamise käigus laekunud seisukohad KSH programmi sisu osas: Sotsiaalministeerium

Lp Pille Metspalu
OÜ Hendrikson ja Ko
Raekoja pl 8
51004 TARTU

Teie 11.08.2006 nr 198/06

Meie 19.09.2006 nr 13.3-6/3438

Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Täname Teid, et saatsite meile Nursipalu harjutusvälja arendusprogrammi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi arvamuse avaldamiseks.

Soovitame lisada programmi punkti 3. „Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju“ ka kavandatava tegevuse eeldatava mõju veele (sh põhjaveele, mis võib olla ohustatud pinnase reostuse tagajärjel). Samuti tuleks keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis välja tuua milliseid hindamismetoodikaid on kavandatud kasutada eeldavate keskkonnamõjude hindamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta soovitame arvamust küsida ka kohalikult Tervisekaitsetalitusest.

Lugupidamisega

Ivi Normet
Tervishoiu asekanstler

Õöle Janson 626 9149
oole.janson@sm.ee

Sotsiaalministeerium
Registrikood 70001952

Gonsiori 29
15027 TALLINN

Telefon 626 9301
Faks 699 2209

www.sm.ee
info@sm.ee